Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САНТА ОЛОХ

Хаһыат 1931 сыл алтынньы 15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААҺЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҺЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 149 (5660) | 1981 сыл, Ахсынньы 15 күнэ | Сыаната 2 харчы

ОПТУОРУННЬУК

«СҮӨСҮҺҮТ КҮНЭ»

Сүөһү иитиитэ—тыа сиригэр ударнай фронт. Бу салаа үлэһиттэрэ аҕыйах проблематын курдук олох тыын проблематын быһаарыыга сиҥиэ оруоллаахтар. Оттон ол киниларгэ күүстэ болҕомтону, ыһыаньыны уураллар эрэйдэр.

Биһиги улахан тыныылаах, үйүн ыһыллыах хотуту ыраабыттар сүөһү иитиитин саамай үүс түбүгэттэх, ордук эмиэттэх хаммын кэлэр буолар. Ол иһин партия уонна правительство туованнаах уураахтарыгар олоҕуран республика салайар органнара сүөсүйүүтүн тэрээһин уонна идеологическай өттүгэр хаачыйыны туоларыыга кэҥэҕэ дьаһаллары ылынналлар. Олортон биирдэстэриэн хас үлэ кэдиилэтин сэтиисэтин ахсын «Сүөсүйүт күнүн» аталлыы буолар.

Бу дьаһал ороҕуонна ССКП обкомун IV пленумун кэннитэн олохтоон эрэр. Сэтиньи иккис аҥарыттан саҕалаан хас бэстилэ ахсын фермаларга салайар үлэһиттэр, специалистар сылдьан сүөсүйүттэргэ лекциилэри аҕыйылаллар, бэсэдэлэри оҥоруулаллар, үлэ-хамнас туругун сайыннарыы бэлэстэрин туоратыыга быһаччы көмөлөһүүлэргэ тэриллэр буоллар. «Сүөсүйүт күнүн» «Чурапчы» уонна Эрилик Эристиин аатынан совхоотарга ордук тэрээһиннээхтик ыытан эрэллэр.

ССКП райкомун пропагандаҕа уонна агитацияҕа отдела кыстык устата сүөһү иитиитин үлэһиттэрин идеологическай хаачыйыыта, комсомол райкомун культура, доруобуйа харыстабылын, эҥин уонна олох-дьаһах сулууспатын специалистэриттэн сүбэлэтиллэх анаммыт болоҕу тэрийдэ уонна иннин үлэлиир графиктаах бигэргэтэ. Ол быһыытынан, бу болох ыстык ыйдарыгар ороҕуон совхоотарын 14 уһук участэктэриттэр үстүүттэн итэҕэс сүүс сылдьан политическай лекциялар, культурнай-сырдатар үлэни ыытыахтаах, фермалар үлэһиттэрин эргиэн, олох-дьаһах, эмиэ-тоҥ өттүгэр хаачыйыыга көмөлөһүүхтээх. Итиннэ белохтоору совхозтар бэйэлэрэ эмиэ тэрээһиннэхтэрин сөп.

«Сүөсүйүт күнэ»—бу улахан тэрийэр уонна иитэр суолталаах дьаһал. Бу күн ферма ахсын кэдиилэтэҕэр үлэ түмүктэнэн хаачыйыстахтаах, уочараттаах сорудаҕы чуолкайданыахтаахтар, социалистическай куоталаһыыга ким бастаабыта, ким тоҕо хаалбыта быһаарыллыахтаах, үлэ дьокуна көҕүлүүр, түмэр дьаһаллар ылыллыахтаахтар. Дьэ ол иһин маны тэрийиигэ производство командирдара—бригадаалардар, сүөһү иитиитин специалистара ордук эмиэттэхтик сыныаннаһыахтаахтар, партийнай тэриллэри бастыҥ лекторлара уонна агитаторлара туһаныахтаахтар.

Ферма үлэтэ олус түбүктээх, үүс бириэмэни бизэри, күүһү-сыраны уурары эрэйдэр. Ыаннааҕыттар, сүөһү көрөөччүлэр, хотон ис-тас үлэһиттэрэ иллэҥ бириэмэлэрэ кэҥэтэллэр да кыалар. Ол иһин киниэхэ хаачыйыыны туоларыыга правительство олохтообут дьаһаллара—эмиэ учреждениелэрэ уочарата суох приемнаһын, маҕаһыыннарга таваардар анаалаах полкаларын тэрийиэ, тиэйэ сылдьан атыылаһыа, онтон да атыттар туһаныахтаах тэриллэриэхтэн хаалбыт суох толоруллуох туоластаахтар.

Биһиги дойдубутугар үлэ—чиэс, хайдаах, героизм дьиэлэтэ, үлэ иһитэ муруутун ытыктабылга, сыанабыска сылдьар. Бу туһунан ССКП Киин Комитетын сэтиньиттэҕи (1981 с.) Пленумуттан таабарыс Л. И.Брежнев: «Социализм общественнай тутул быһыытынан общество кылгасбыйа оҥоруулаах күүһүн—үлэ иһитин модьуйуулаах уонна гуманнайдык туһанарга сүүкэн кыахтардаах. Оччо итэ кыахтары толорутук туһаныахха наадыйа диэн тоҕо олоон эттэ. Партия итэ кэрдиҥнэ толоруу—биһиги ытык иэсинэ.

Билиҥҥи тыа сиригэр общественнай сүөһү кыттытын тэрээһиннээхтик атаарыыттан, сүөһүттэн түүн уонна эти ылыы итиннэ государствоҕа тутарыы былааннарын сиһилиэхтик толоруттан ордук улахан суолталаах уталыччыбат сорун суох. Сүөсүйүттэри кытта үлэни туоларыы—итини хаачыйыы дьоһуннаах усулуобуйата.

Карл Маркс аатынан совхоз Мугудайдааҥы отделениетын «Кэскил» комсомольскай ыччат фермата тыгар 7 ыанньыксыт 119 ынаҕы көрөр. Ферма старшайынан комсомолка Светлана Пермякова үлэлиир.

Коллектив сыл уон бинир ыйыгар хас биирдии фуражнай ынахтан 1942 кг үүтү ылан былаанын 558 кг-нан куоҕарда. Итиннэ сыллааҥы кирбии ылылынна.

Снимокка: (хаҥастан) ыччат наставанга А. Р. Толстоухова эҥэр ыаннааксыттары кытта.

П. Оконешников фотото.

ССРС 60 сылын көрсө—60 ударнай нэдиэлэлэр

Делуутат салайар сыаҕар

Эт-үүт комбинатын Арылыахтаахтааҥы сыаҕыч сельскай Совет депутата М. Е. Лобанова салайар. Коллектив уон бинир ыйга надоевойунан 121,6 тыһ. сөл. бородуукуйаны оҥорон, былаанын 34,4 тыһ сөл. ааҕарда.

З. МОНАСТЫРЕВА.

Сылааҕыны—иккиэн бүк

Промкомбинат пилорамнайдарын бригаадалара түөрт ыйы үлэлиир. Бу дьоҕус коллективы эҥэр коммунист Алексей Захаров салайар. Кинилэр быйыл уон бинир ыйы түмүгүнэн 1268 кубометр маһы эрбэтэн, сылааҕы былааннарын 658 кубометрынан аҥаран иккиэн бүк толордулар.

Эҥэр рабочайдар бу күннэргэ кэрэ-бэлиэ соцбистиэлэрдээх 1982 сыл суотуттар үлэлии сылдьалар.

А. ЕФРЕМОВ.

Ырааҕ Сыырдаахха

«Чурапчы» совхоз 229 гектаарын уонна тыһаарыы Амаҕа ааттаах ыраах Сыырдаахха кыстатан туруорар. Маны 8 кийиэлээх коллективы опытчаах сүөсүйүт И. В. Макаров салайар. Сүөсүйүттэр ыччат сүөһүү сүтүгэ суох сыл таһаарарга дьулуурдаахтык үлэлиллэр. Уонна молтох туруктаах сүөһүлэри туоларга хорошко иитиэн аһатыы олохтоно.

И. КАНДИНСКАЯ.

Эриэ-дэхэн кэрдэрүүлэр

Кыстын аастыт ыйдарыгар Карл Маркс аатынан совхоз Бахсытаабы отделениетын ыччат сүөһүү көрөөччүлэрэ социалистическай куоталаһыыга эриэ-дэхэн кэрдэрүүлэри ситистилэр.

Иккиэн ыйга опытчаах бороосту көрөөччү В.М. Лаптин хас биирдии тобоҥ ортотунан 28,8 кг төлөһүттэ. Ити курдук, И. Е. Красильников, Н. И. Решетникова бороосуларга 26,9—27,4кг эбиллиини бэрдилэр. Оттон эҥэр сүөсүйүт Анисия Соросумова хас биирдии тобо 39,4-түү кг привеһи биэриилэрин ситистэ. Ити отделениеҕа бастыҥ кэрдэрүү.

С. НИКОЛАЕВ.

Тереебут дойду устун

УСИНСКАЙ (Коми АССР). Буровой мастер Ф. Исхаков бириигэдэтэ Коми АССР-та Усинскай нефть үөскэн сытар сиригэр саҥа нефтээх сири туһаҕа болдьох иннинэ таһаарда. Тюменецтар холобурдарынан неби хостоохчулар үүттээхин кустовой ыыматын олохха киллэрдилэр, бадараанга уурулуубут искусственнай торуттэн хас дааны туһаныллар скважиналар хаһыллаллар. Буровойдары тутар иннинэ неһерер болдьох үс тонуол кылгатылынна. Арҕаа Сибирь нефтянниктара өссө бинир саҥаны — буровойдары рельсэҕэ тантыыны баһылаатылар.

БИЛЬНЮС. Электрическай иһэрдэр оборудованиелары оҥорор завод гальваниктара иллиҥ ыарахан үлэлэриттэн босхоломмуттар. Манна технологическай процесстары салайыы автоматизированнай система үлэлэ эстэриэ. Автоматика солуйбут рабочайдары идэни уларытар курстарга бардыннар. Предприятиеҕа ыстын участэктэр эмиэ модернизацияланналлар.

БЕНДЕРЫ (Молдавскай ССР). «Молдавкабель» заводка вагонкэр суоҕаннаҥа иннэ-иннэ тиэндэҕэ турар бириэмэлэрэ нуормалаах кылгатылынна. Ити ситиһии Львовскай уобалас тимир суолун уонна промышленнойдар предприятиелэриттэр үлэлиир вагоннары недьүүстээхтик туһаныы систематын олохха киллэрии түмүтүр ыыллар кыахтаннар. Станция иннинэ завод коллективтарын сыныаннаммыларын сүүрэр саастаахтары балаҥнаһыннык турсэтэтэр операциялары туоларыыга хардарыта интэриэстээх буолуута олохтурар.

(ССТА).

Сүөһүнү төлөһүтүүгэ республикатааҕы КУОТАЛАҺЫЫ КЫАЙЫЫЛААХТАРА

1981 сыл сайыҥҥы-күһүҥгү кампаниэр сүөһүнү уотуурга ороҕуоннар, совхозтар, звеноларга уонна бостууктар социалистическай куоталаһыыларын түмүгүн көрөн баран ССКП обкома, Саха АССР Министрдэрин Советэ, ПССУОС уонна ЫВСЛКС обкома бастакы зонаҕа кыайыылаахтарынан аахтылар:

ОРОҔУОННАР КУОТАЛАҺЫЫЛАРЫГАР

Түмүк уотуулуу хилэрэн туран хас биирдии сүөһүттэн ортотунан 134 килограмм эбиллиини ылбыт, государствоҕа сүөһүтүн 90,5 бырыһыанын үрдүк уойуулаах туттарбыт **Чурапчы ороҕуонун.**

Бу ороҕуоннаҕа ССКП обкомун, Саха АССР Министрдэрин Советын, ПССУОС уонна ЫВСЛКС обкомун көҥүллээ сылдьар Кыһыл знамята туттарыллар.

СОВХОЗТАР КУОТАЛАҺЫЫЛАРЫГАР

Хас биирдии сүөһүттэн ортотунан 141 кг эбиллиини ылбыт, сүөһүтүн 95 бырыһыанын үрдүк уойуулаах туттарбыт Чурапчы ороҕуоннаах **Субуруускай аатынан совхоз иккис мунньах тарыста.**

Бу хаһаайыстыбаҕа автоводоворосс массыына фондата туттарыллар.

ЗВЕНОЛАР КУОТАЛАҺЫЫЛАРЫГАР

Картузов Сизой Николаевич салайар звенотун (Субуруускай аатынан совхоз, Чурапчы ороҕуона).

Киинэхэ Саха АССР Тыатын хаһаайыстыбатын министерствотын уонна тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин профсоюһун обкомун Почуотунай грамотата туттарыллар уонна Советскай Союз устун сылдьар биир боско туристическай путевка бэриллэр.

БОСТУУКТАР КУОТАЛАҺЫЫЛАРЫГАР

Сергеев Иван Иванович (Субуруускай аатынан совхоз Соловьевтааҕы отделениета, Чурапчы ороҕуона).

Киинэхэ Саха АССР Тыатын хаһаайыстыбатын министерствотын уонна тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин профсоюһун обкомун Почуотунай грамотата туттарыллар уонна коллска мотоцикл фондата бэриллэр.

х х х

Куоталаһыы кыайыылаахтарыгар анаммыт фондалар «Холбос» респотребсоюз систематынан бэриллиэхтээхтэр.

Кэмчилээһин — барыбыт дьыалата

ЭЛЕКТРОЭНЕРГИЯНЫ ХАРЫСТААН ТУҺАНЫАХХА

ССКП XXVI съеһа от-тук-энергетическэй ресурс-салары кэмчилээһин, кэм-чилээн туһаныы норуот хаһаайыстыбатын бары дьоһуннаах соруктара буолалларын тоһоҕолоон бэ-лиэтээтэ. Итинник да сабаас-тан «кэмчилээһин» ха-һаайыстыба суоһунан элек-троэнергияны кэмчиэс-тээхтик туһаныы сорох бөлөһүөстэрэ сала-лара этиллибит баар-лара.

Биһиги оройуоммутугар электроэнергияны кэмчи-лээһини толору эппиэ-тинэстээхтик сыһыаннаһ-ыы, бу хайысханан үлэ-ни тэрийэхпитин наада. Билигин дьаалы электроэне-ргия. Сыл аҕыйах оро-йуон промышленнай пред-приятиелара, тутар хаһаай-стыбалар тэрилтэлэрин уон-на совхозтарын электри-ческэй энергияны сүбэлэ-тиилэрэ улаатан иһэр. Бу — олох сайдыытын көс-түүтэ. Ол эрээри элек-трическэй энергияны хор-

доппут туһаныы салҕанан бара турар. Ыһыыларын туоһата ааҕар быһыыта элэ ааҕыллыбыт дааннай-ы ааҕыллыа дьаалы ааҕы-лыах суохтаах кыйаҕын туһаны куһаҕаннык эрэр.

Бааллабыт кулууба, элек-троэнергияны кэмчилиир, кэлиэхтээҕи бүтэйэ сааһан предприятиелар-га, тэрилтэлэргэ уонна совхозтарга ороскуоттан-ар дааннайа ааһаллар. Ленин аатынан совхоз дьааһын салалтатыгар ааҕар аакка сылаас-тыбыт туттуллуохтааҕа буолар. Ол үрдүнэн итинник бааһына сүрдэнэ. Сыл аҕыһыт 11 ый-дааҕыта «Якутсельстрой-мелиорация», ат-үүт комби-ната, райпо, райсовет ис-полкомун культураҕа от-дела уонна өссө электро-энергияны ааҕыы таһы-ныы ороскуоттаатылар. Ол сүрүн биричиинэлэрэ элби-биирдэрин электроэнер-гияны ороскуоттааһын-на счетчиктар кэрдэрүүтэ буолбакка, энер-

гияны туһанар приборд-ар толору кыамталарын-ан ааҕаны ыытыы буолар. Холобур, райпо объект-тарыгар үөскүүр счетчиктар баалларын үрдүнэн орос-куоту итэ счетчиктар кор-дөрүүлэрин ааҕар ту-һунан баһаайыга дьэ-ннээ да сынны ылыс. Итэ курдук киин остолобуой ый ааҕы ортотунан 1130 солк. суумалаах электро-энергияны туһаммыт аа-ҕарын толору олорор. Оттон ат-үүт комбината уон-на культура отдела на-рыт сылга үөскүү счетчик-тар кордөрүүлэринэн аак-сыбыт буолаахтарына, бы-һыл оччу тоҕо эрэ ууну-ктар.

Туохха барытыгар ки-чэйии буоһуу, кэмчилээ-һин режимэ ирдэнэр кэ-мигэр оройуон киин-нии сорох уулусса-ларыгар электрическэй лампалар күнүһүн уматыллан турал-лар. Оттон билигин, фото-элементтэри араарааччылар дьаһалын нөҥүөтүгэр үт-тэр, оннук тирэхтэр дуо-ныбыттары да туруору күнүһүн электриги дьарык-таныахха уулуссалары бараахтаан, наадатыгар кыра сыаннаах кылаассыны дьиэтэ. Электроэнергияны итинник хорооммобуһу үүнэр, таһынааҕы сыр-дааттыы, көрөр туһаан-нах таһаарыылары бу-ларга уолдьаста.

Электроэнергияны кэм-чилээһиҥҥэ бастакы хар-дыыны сылллааҕы балаа-ны кынаалаахтык оҥоруу буолар. Хас биирдии тэ-рилтэ, совхоз дьиэ ыһа-тын үрүҥэйдик бааһынан быллаан оҥорон энергонад-зорга туттарыы туһалаах. Итэ баллаан дьаа-чааһы государственнай ин-тарнаска тирэхтэһэхтээх.

Элбэх оройуоҥҥа, үгүс үлэһэн оҥоһуулар элек-троэнергияны хаһаайыс-тыбаннан суох туһаныа-чылары, кордөрүүчүт-лэри коптааһын ааҕаан-тардарга кэм кэлла. Хас биирдии кэмчилэһэн кыһалланахха ороскуоттам-матын ситиһии — барыбыт ытык иэспит.

И. КОРЯКИН,
энергонадзор инспектора.

ПОЛЬША БАЛАҺЫАННЬАТА

ВАРШАВА (ССТА). ПНР Государственнай Со-ветын декретинэн алын-ньы 13 күнүгэр дойдуга байыаннай балаһыанньа биллэриллибит уонна На-циональнай быыһыыны байыаннай совета тэри-йиллибит. ПХРП КК Бас-таабыт секретара, ПНР Ми-нистрдарын Советын Председателэ В. Ярузель-скай норуокка туһаайан радионан тыл этэ. Киһи дьиэтин дьалай дойдута аар-ык, былааска аһаҕастык салаҕар «Биир сааһыала-лыы» экстремистскэй күүстэрин эппиэтинэһэ суох дьайыыларын өттү-ттэн кутталлаах суолтаала балаһыанньа дьэ баһаатэҕэ.

В. Ярузельскай тыл эттэ, Национальнай быыһыыны байыаннай со-ветын салайыылаахтара уонна дойдута байыаннай балаһыанньата киллэрэр туһунан Государственнай Совет декрета радионан биллэрилэ да бэрдэрилии-лэр.

Национальнай быыһа-ныы байыаннай советын тэрийиллиитинэн кытары сорох балаһыанньа байыаннай комиссардар аналлар. Быһаарыы государствен-най администрация ор-ганнарын үлэлэрин хон-туруоллуур бырааба бэрил-линнэ. Комиссардарга бэ-йэлэрин эбээһинэстэрин толорбот дьону дисци-плинарнай бэрээдэгинэн боростуоктан туоратар быраап бэриллинэ.

«Биир сааһыаллыы» уонна социализмы утары күүстэр үлэлиир тэрил-лэр, чуолаан Кос-Кор тиэмэ «Польша тутула», «Ба суох буолуутун кон-федерацията» экстре-мистскэй лидердэрэ ту-тулуннулар. Итини таһы-нан Польшаҕа общественнай-политическэй уонна эко-номическэй кризис үөскээ-ниитигэр буруйдаах сутааччылар бөлөхтөрө туоратыллыыл-лар.

Байыаннай балаһыан-ньа кэмигэр мунньахтар, манифестациялар, ту-тааһынаах органнартан кө-ҥүлэ суох матырыйаал-лары итинник информа-циялары бэчээттиир та-рыаты бобуллуннулар. За-бастовкалар уонна бара-тыылар хабыллар дьаһал-ларын дьаалы бобуллуннулар. Высших үөрэх заведение-лэр, профсоюзтар, о. д. а. общество тэрилтэлэрэ госу-дарственнай үлэлэрэ суп-суу уурайан тураахтара, үгэннэр нүһүүлтэн дьа-тыгар кыайыыга туттараллар. Дойдута общественнай бэрээдэги уонна ис хас олоҕу харыстыыр атын да дьа-һаллар ылыллыбыттар.

Национальнай быыһа-ныы байыаннай советын салайыылаахтарыгар бэ-йэтэ тэрээһин курдук, ПНР сабыылларын күүстэрин-эн оҥорор байыаннай совет, бары патриотичес-кай уонна прогрессивнай общественнай күүстэр өт-түлэриттэн өйөбүллэ-эн суотааннар туран, дойду иһигэр чуумпу быһыыны-тыһаан уонна күттал суох буолуутун хааччы-быга бигэ быһаарыныы-ылла.

Норуокка ыҥырыыты-гар В. Ярузельскай пар-тия уонна правительство национальнай өйдөһүү фронун тэрийэр иһин, Польшаны быыһыыр ту-һугар норуот патриоти-ческай күүстэрин бары-ларын холбуур иһин утумнаахтык туралларын бэлиэтээтэ.

Киһи дойдута общест-веннай чуумпурууну хааччы-йыахтаах, норуот хаһаа-йыстыбатын сопсохтук үлэлээһиҥҥэ киллэрэргэ, биир да хаалпыла поль-скай киһи тохтубатын ту-һугар былаас государст-веннай органнарын итэҕэ-лэ итиниэ ылыктаа-лыы чөлүгэр түһэрэргэ ыҥырда.

Социалистическай дой-дуларга туһаайан киһи Польша норуота Совет-скай Сойуз уонна со-циалистическай биир-гэ доҕордоһуу атын дойду-ларын кытары доҕордо-һуну, кинилэр бырааттыы көмөлөрүн үрдүктүк сыаналыырын бэлиэтээтэ. Польша, дьиэ киһи, со-циалистическай биир-гэ доҕордоһуу тулаабайбат сорутун быһыытынан олунан хааллыаҕа.

Оройуоннааҕы XXX комсомольскай конференция делегаттара

Ыҥырар ыллыктар

Киһи учуутал, ыйааһан-на идиэнэ таллырдар, бу-ла, аҕата кэрдьэһэс учуу-тал Афанасий Михайло-вич сабыылаахтабыта буолуон. Настилаах дьиэ-тэ уонна аҕата үлэлиир оскуолата Амма өрүс кы-тыытыгар кыталыктан туралара. Киһи, отчуос-тоон өссө урааҥхай кыыс-чаан, оскуолаҕа киирии кылаастары, ароас дьэ-тэ тэриллэри ымсыыра көрөрө...

Орто оскуоланы, педучи-лищеҕа... Сыллар кырыс харбыан, чаал кэмнээн олоҕун тургэнник аас-тылара. Кыыс учуутал-лыыр үөрэҕи быһаарыаах ааһыата биирдэр үү-лэрэ.

Оройуон комсомол иитэ ойобо кыраайа дьаатын үлэтэ чочуната суох. Үс сыл устата киһи кэргэнээ-лэр уратыларын бэлиэтээ-бит. Дьоруннарын са-кылларын кыайыр кэ-тээр этиини-кэллинин оройуонун, учебниктарга сурунуубэтан үгүс бараа-рыларын үөрүүбэтэх киһи, СССР Госкомспортун В. Н. Пустинова, обыттаах үлэ-лиир үтүө таллармыттан, ыччат сүбэларытан кыы-рыгар билиэ-кордо. Били-гин Анастасия Афанасьев-на бэйэтэ оройуон саамай кырдьаҕас делегатын са-бидессэйэ.

Үс сыл устата комсо-молка Анастасия Фомина оҕо учреждениелэрин-ээҕи комсомольскай тэрилтэ секретарынан субуруччу быыбардааннаах үлэлээтэ, ЫБСЛКС райкомун ин-дипээ. Оройуон кинигэр ыыталлар биир да кон-церт, субуотунньук, бэс-тэр киһи комсомолецта-рын кыттыыта суох бар-бат. Ону көҕүлээччи, тэ-рийээччи секретара бу-олла. Анастасия райкомол сорудаҕынан атын комсо-мольскай тэрилтэлэр үлэ-лэрин-хамнастарын бэрэ, биирэхэлээр, ревизиялары ыытыылар, бюроҕа боппу-руостары боллубэр. «Биир саамай активнай киһибит. Барытын кэмн-нигичи, сынньан үлэли-рин эстыбар», — диэллэ киһи туһунан биирдэ үлэ-лиир ычаттар. «Бэйэби-олохпутун бэйэбит туһа-лаах, интэриэһинэй оҥо-руохтаахпыт эбээт», — диэччи комсомолка.

Киһилии биирдэ сыл-дьан чуукулааныһан сайт киинэлэр, киинэлэр, му-зыка, олох туһунан тоһо баҕарар кэпсэтиэххин сөп. Онно барыларыгар киһи бэ-йэтэ туох эрэ саҥалаах, кэһиини мөккүһүннэрэр, эбэтэр ылыннарар этиилэх буолааччы.

Сыыыьалан кэмигэр эр кэмигэ үгүстүк доҕордос-пут фортельяныгар кэ-лэр. Торбахтар кылаанна-лар устун сүүрэллэр, ол аҕыын дьикти, ыраас доро-ҕоонунан оргуйа мелодияра оройуоннааҕы XXX ком-сомольскай конференция делегата Анастасия Фо-мина ыра санаалара, ыҥы-рар ыллыктара буолан сырдааннар...

Н. МАТВЕЕВА.

«Бурдук — норуот баайа — харыстаа!» В. Войтов хуудоһунньук плаката. «Плакат» издательство.

ССТА фотохрониката.

Экономика кэмчилээһинниэх буолуохтаах

КИЛИЭП — ОЛОХ ТӨРДӨ

Тыыныр салгыммыт курдук, киһи боростуой уонна бары тииһинэбит. Оттон киниэ суох хайдах курдук ыарахыный.

Биһиги сиир килиэпни... Олох төрдө, айылҕа улуу дьиктитэ, киһи чинчиниитэ суох үлэтин түмүгэ. — Килиэп туһунан кэпсээнни бүгүн иитэрбит ком-байнер, тыа сиригэр стахановскай хамсааһыны са-һалабыттартан биирдэ тэрэ, Социалистическай Үлэ Геройа, билигин К. А. Тимирязев аатынан Моск-ватааҕы Тыа хаһаайыстыбатын академиятын доце-нна Константин Александрович БОРИН кэпсиир.

Бурдук айылҕа кыайан тыыныламмыт бэйэтэ, ки-ниэни тутунан дааҕа сол, буолбатаҕын. Онноогор ыра-һайдахпытына, биһиги илиибит анталыҥ хаһан эмэ ахсарбиппат. Норуот туһалааччы ис хоһооннун дьиэтэ: «Килиэп остуол үрдүгэр турар буоллаҕына, остуол — бүрүстүөл, оттон кыһыон да килиэп суох буоллаҕына, бүрүс-түөл — кээмору ханты-һын». «Жито» диэн тыл тиэ «жизнь» диэн тыл үөскээбит.

Өссө киһи эһээ тап-тыыр эһүн хоһоонун эй-дээн кэлэбин: «Килиэп — бэрдэ барытыгар баһы-лык». Оҕо сылдьан эһим кинини этэрин соччо өй-дөөбөт эрэрэ, ис хоһоо-нун удумаҕалаттарым. Ол-доон кэлэбин: баһылыктаах, бурдук сылдьар сиргэ, киһи хаһан эрэ кыһалла-тардар кэргэнэ бураа-таллар, киһилиниэтигэр араарар сэмэтин мө-һөөччүгэ кутар. Кы-һыанын үҥэн хаһаа-рыта ыйааллараан ыал оскуолатагар кутара.

— Кэлии эрэ кыра-чааннар, — эһим биһигини ыҥыраара. — Эһиги кара-тарыт сылдьаҕыт! — Итиннэн атаас туораҕы биэрэн бэдэҕэйиттэн тала-гар тэрэтэрэ уонна эһэм эрэ: кыһаҕас сиэмэттэн үтүө үүнүүнү күүтүмэ. Туох барыта сиэмэтиниэ, — эһэм быһаарара. — Сир-гэ түһээн киһи сымнаабыр, сиэмэ тардар, күн уонна ардах киэбийдэхтэринэ, үүнүү таһаар. Бу эһи ыһыыбар баар туорахтан сала бурдук үүнэ, тар-тахпытына, хас биирдии бэйэбитигэр биирдии ки-лиэп таҕар бурдугу ыллахпыт».

Дьаа-кэргэн килиэпкэ кутуутун диринэ ытыктаа-былынан сыһыаннаһара. Биһиги, оҕолор, хас биирдии буут бурдук хай-дах курдук ыарахаттаах кыһыалларынан эрдэ билбиппит. Эһим тоһо дааҕаны бөһө-нии сиэрэттэн куһаҕана суох үүнүүнү ылбытын иһин, бурдуктут маслен-ницата да дьиэ тиийбэт этэ. Дьаа-кэргэн чааста-

СҮӨҺҮ КЫСТЫГА — УДАРНАЙ ҮЛЭ ФРОНА

Ситиһии мэктиэтэ — аһатыыны кичэйиигэ

Кыстык икки ыйын түмүктэрэ тугу көрдөрдүлэр?

Кыстык икки ыйа ааста. Түмүктэр үөрдүбэттэр: оройуон үүтү валовой ыаһын графигын 82 тоннанан толорбото. Ааспыт кыстык туһааннаах кэмнээҕэр 99 тоннанан, биирдии фуражнай ынахтан 9 кг-нан аҕыйах үүт ыанна. Ол иһигэр Карл Маркс аатынан совхоз 97, Эрилик Эристиин аатынан совхоз 18 тоннанан ыамтатылар.

Үүтү государствоҕа атыылааһыҥҥа кыстык бастакы икки ыйынааҕы эбээһинэстибэ 124,9 бырыһыан туолла эрээри, ааспыт кыстык туһааннаах кэмнээҕэр 179 тоннанан аҕыйах үүт атыыланна. Ол иһигэр марксистар 131, субурууспайдар 3,2, эриликтэр 41, «чурапчылар» 38 тоннанан аччаттылар.

Ыччат сүөһүнү толоһуту графига 125 бырыһыан туолла. Икки ыйга биирдии борооску 25-тии кг толоһуйда. Ол графикка көрүллүбүттүүнээҕэр 5 кг-нан ордук. Кинньэлээ былырыыҥҥытааҕар ыччат сүөһүгэ 20-нэн, сылгыга 5-нэн элбэх.

Кыстык икки ыйыгар туттарбыт үүтүттэн бастакы суортааҕынан бара-суоҕа 13,1 бырыһыана атыыланна. Ол иһигэр Карл Маркс аатынан совхоз 21,1, Субурууспай аатынан совхоз 13,8, «Чурапчы» совхоз 49,5 бырыһыанын туттардылар. Оттон Эрилик Эристиин аатынан совхоз ааспыт икки ыйга биир да килограмм бастакы суортах үүтү туттарбата.

Отделениелартан үчүгэй түмүгү «Чурапчы» совхоз Сылаҥнааҕы отделениета ситистэ. Эбээһинэстибэтин үүтү валовой ыаһыҥҥа 110,9, государствоҕа атыылааһыҥҥа — 129,1 бырыһыанынан толордо. Биирдии фуражнай ынахтан 139 кг үүтү ыам графигын анна аһарда. Государствоҕа атыылаабыт үүт 45,6 бырыһыана бастакы суортааҕынан туттарылынна. Кинньэлээ өлүгү ааспыт кыстык икки ыйынааҕытааҕар 35 сүөһүнэн аҕыйатта. Биирдии фуражнай ынахтан үүтү ыаныҥ эбээһинэстибэтин итиннэ тиэрдэ Хадаар отделениета толордо. Үүт хаачыстыбата ордук Арылаах отделениетыгар үрдүк, үүтүн 53 бырыһыана бастакы суортааҕынан барда.

Ыччат сүөһүнү толоһутууга Соломон, Килигэ, Бахсы, Одьулуун отделениелара бааччи үрдүк көрдөрүүлэри ситистилэр. Оттон Хатылы отделениетыгар Сугулаан фермалыгар 45 үһүс, 4 торбос, Лахадыыга 37 үһүс, 2 торбос сүтэрбэх бороосуннар баарлар. Тыһаҕастар туруктара эмиэ оттон ордуга суох. Эбии аһылык ситиллибэт, уу-уу кэм эргиирги баар. Сүөһү быһа тыһыыта сүрүннээн итинник быһаарыллар.

Икки ыйга графигы быһаарыллаах 1200 тонна оннугар 540 тонна эбии аһылык бэлэмнэнии ситтилиннэ. Онуоха 14 звено үлэлиэхтээҕэ эбэ да толору үлэлии иликтэр. Кыстык ыйдарыгар 13 тонна куол балыга хостоон ылах сүөһүгэ, сылгыга бэриллии эрэр. Оттон Карл Маркс аатынан совхоз итинник үлэни тэрийбэккэ олорор.

Ахсынньыга хас биирдии фуражнай ынахтан 94-түү килограмм, валовойунан 370 тонна үүтү ыахтаахпыт, биирдии бороосунууну 14 килограмм эбиллиэхтээхпит. Бу соруктар күүгэ ортотунан 15—20 кг-тан итэҕэһэ суох эбии аһылыгы сиэтэр, ынаҕы үстэ ыыр эрэ буоллахпытына толоруллар аахтаах. Туттарар үүппүт сыатын 4,4 бырыһыаныгар тиэрдэр, 45 бырыһыанын бастакы суортааҕынан туттарар, үүт табаарыната 87 бырыһыантан түһэрбэт сорук тураахпыт.

Бороосуннар күүгэ үс-тэ аһатыллыахтаахтар. Онуоха киэһээҥҥи уонна сарсыардааҥҥы аһылыктар икки ардыларын уһатыахха, киэһээҥҥи бэлиэтиннээр хойут аһатыахха. Субурууспай аатынан совхоз бары отделениелэригэр ыччат сүөһүгэ искусственнай үүтү иһэрдэ иликтэр. Итиэ олох сыыһа. Бороосуннар, тыһаҕастар туруктарын сөрүү-сөрүү быһаарыллан ылыах эттэрин таһаҕаһын оһуобай аһатыыга туруорулуохха, минеральнай аһатыыны күүһүрдүөххэ. Ветеринарнай үлэһиттэр ыччат сүөһү ыарыыга оҕорруута уратыта болҕомтону уурдуохтаахтар.

Сүөһүһүттэр социалистическай куоталаһыылара бу күннэргэ дьиҥнэтиэ бастакы сылын былааннарын толорор эрэ буолбакка, үрдүк хаачыстыбалаахтык аһары толоруута туһуламмахтаах.

П. ИННОКЕНТЬЕВ,
тыа хаһаайыстыбатын управлениетын кылаабынай зоотехнига.

«Чурапчы» совхоз Килиэгэйтээҕи отделениетын ыыма комсомольскай-молодежнай фермата ыанньыксыта Матрена Коркина — ... культурнай сылгыттар үлэһит. Кини сүөһүгэ иитиигэр бойотун [illegible] үлэлиир таһыма быйыл үһүс сыла туолла.

Кыыс билигин 18 ынахтаах. Ааспыт ыйга хас биирдиилэриттэн үүтү ылыы соругун 94-түү кг аһарбыта. Оттон сыл уон биир ыйыгар 1454-түү кг оннугар 2045-ин кг үрүҥ илгэни ыан былаанын лаппа куоһарда.

Сайынскай: М. Коркина.
П. Оконешников фотота.

Кырбыыр агрегаты күүтэбит

Сыл ааспыт ыйдарыгар былырыыҥҥытааҕар 380 центнеринэн элбэх үүтү ыан уонна 462 центнеринэн ордугу государствоҕа туттаран бииһигэ отделениебыт быйылгы былааннарын аһары толордо.

Фермаларга бу күннэргэ эбии аһылыкка солооһу, от сиатын буккуйан күүгэ 20-лии тонна хоонньорбо сиэтэллэр. Итиэ үлэ «Юбилейнай» фермаҕа туһаныллар. Оттон Кыстык Кугдаҕа күүгэ биирдии ынахха 8-тыы килограмм силлэйи сиэтэ олоробут.

Эбии аһылыкка итиэни сэргэ былах бэлэмниэхтибит, 10-ча тонналы фермаларга таһан баран кырбыыр агрегат үлэлиибитэ кэм түһэнэ илигит. Дуудьаны борбоонныттан астаран эрэбит. Субу күннэргэ субуотунньуктары тэрийэн тастарыахпыт. Эһиэ «Сельхозтехника» холбоһугун мастерскойдарыгар өрөмүөнтэ турар агрегаты күүтэрбиттэр тиийэбит.

Уопсайынан, билиҥҥи сүөһү туруга кыһалҕата суох. 18 ыалтах бороосску баарын арааран аһаллах кэрдиэтигэр туттарбыппыт, түүлэрбиэтиэрэ тупсан эрдилэр суолга киирэн эрдэллэр.

Ыаахтар түсүлэрэ уолдулар, онон үүт ыамыгар ситиһиилэрибит сорудах толоруллубата.

Саҥа тэрүүсү ыалыга бэлэмниир эрэбит. Групповой клеткалар, кыратык көрүнэрдэ баалар. Бу күннэргэ биирдиилээн клеткалары оҥорторо сылдьабыт.

А. ЕФИМОВ,
Карл Маркс аатынан совхоз Бэдүгүрдээҕи отделениетын управляющайа.

Сыарҕа үрдүттэн аһатабыт

Чаҕыр отделениетэ салаҕ 170 тонна дулҕаны бэлэмнээбитэ. Бу күннэргэ сиэ эбии астаран илиэтэнэ сеп буолар дулҕаламмыбыт. Тракторист С. И. Никонов агрегата быттарытан, дулҕаны уоһүгэ сиэтэн эрэбит. Бу үлэҕэ общественность кыттыһар. Олохтоох тэрилтэлэрбит тэһэмэн шефтээх «Сельхозхимия» холбоһугун балачча көмөтө оҕордо.

Эбэ фермалыгар маныахха хоонньорбо уонна силос сиэтэллэр. Кыстык сыыһалаамаҕыттан бырыта 140-ча тонна силэһи сиксуоттаатыбыт.

Кинньэ субуотунньуктарга 5 тонна хорнаго куол былааҕынан хостоотубут. Оттон 2 тоннатын «Арҕыс» ферма бороосунларыгар бэриллибит. Молах туруктаахтары бастык үлэһиттэригэр Н. С. Макарова сыһаарай аһаллаах көрүүгэ туруорду-бут.

Эбэ аһылыгын 15 тонна бриэти бэлэмниир былааннаахпыт. Балтараа тонна минеральнай аһылыгы Нуотараҕа турар ыччат сүөһүлэрбитигэр ыыттыбыт.

Тракторлар алдьаннахтар от тиэйиигэ ыараан бэлэммилээҕэ киирдибит. Кыбыыларга саппаас суоҕун көрүнэ, сыарҕа үрдүттэн олоробут. Оту сиксуоттааһын графигы тутуһуллан иһэр.

И. ОСИПОВ,
отделение управляющайа.
Эрилик Эристиин.

тык аччыктыыра.

Мин эһэбэр уонна аҕабар сиргэ үлэһиттэр бурдуктаах чэйиниэрдэр сыһаанаһыгга тапталы иитиллиэтэрин иһин махтанабын.

Бу сотору саҥарбыта таһаарбыт Л. И. Брежнев «Астыыларыга» аатынан, Кини олус соппо суруйбут: «Бурдукка маныан сыһыан суох достойнай, нравственнай, итиэ тыллар толору айымньылыы инникини кичэйии сыһыан сэбэ суох. Билигин остолобуойдарга, кафелэргэ, булочнайдарга кинибэ харыстыыр туһаннаах үнүйдиэ олоһуллубут ыраҕалары ыһыыр буолан эрдэлэр. Итиэ, билиэн тупсар иһигэ. Ол тыһаа баран маныы ыҥырыыллар ыа буолбутта. Кинниэбин тыһын олох кэлэр эрдэххэ, бастайан тураҥ дьэ-тэрии туттар итэриахтэхтэр.

Хомобуох ыһыы, итиэ итэҕэлэ, итэҕэстэр олус чааһатын костоллор. Биирдэ бэт тэрээр контейнерга халыыт киниэбэ бэлиэрэнэн төкүүт дьаҕар тоторгуом. Иниттиэ ыйытабын:

— Эн соратоҕун олорбуҥ дуо? Каргэттэргит суохтар дуо?

— Онуоха туох баарый? — дьахтар дьиксиир, — Каргэһиэххин, ыһылаахпын, аһалаахпын...

— Хайдах оннугуй,— диибин. — Килибэ тоборугун килүйллүгүллэр дуо? Кини бэйэтэ бэйэтиттэн туһаан, киниэхэ ыраахын үлэлии ыаллар. Ама билбиккин дуо?

Быһата, кинини саатардыбыт. Кыбыыннаа, «Аны итинник оҥоруом суоҕа,— диэбитэ иһиллэнэ.

Килиэбэ, баҕар адьас курсуйбут да буоллун, таах бырахпыт аанньа ахтыбат быһыы, бурдугу үүннэрээччи, бурдуктаах буолалгы кыһары сибэээчээхтэр барыларын үлэлэрин быһаччы үөһүү буоларын өйдүөхтүн дуу, өйдүө суоҕуна дуу билэбит.

Маҕаһыыннарга сааман чэйиниэ бородууска—килиэп. Оттон оҥу оҥорбо кайдах курдук чэйиниэ суогуй! Онон билигин киниэбэ, материальнай эрэ өттүнэн буолбакка, баайбыт, бэйэбит олохпут символун курдук көрүөхтээхпит.

Ардыгар билиҥҥи: «Килиэп тоороммоһун тоҕо кэмчиэлиэхпитий, ушкаһыттар буолбатахпыт»,— диэһэллэрэ истиэхтибит. Оннугуун оннук. Ол эрээри улуу Ленин норуот бас билэр итиэ «тооромосторун» олус үрдүктүк сыаналыыр этэ. Кини суруйбута: «Хас биирдии бурдук килиэп уонна оттук дьиҥнээх ытык улуулар».

Ыттык улуулар. Өйдүүгүт дуо! Итиэ тыллар биһиэхэ бараабытыгар туһуланаллар. Кырдьык, Советскай былаас бастакы сылларыгар ааҕымбытын ытары тэҥниэхтээх билиилэр билигин былаан байыаллыыт. Ол эрээри кэрдэбүлүгэ аныы холоонно суох улаатта. «Тооромостор» даҕаны арыт тыһыынча тонна буола мунньуллаллар.

Статистикатар аҕыйах ылары, өсөтүк биһиэхэ биирдиит күүгэ балара-суоҕа 20 грамм (олус кыра, бытархай курдук) бураҕар буолалгынын сылга 7 кг 300 грамм — бутун 15 батон буолуо этэ. Оттон итиэн дойду «сүүһүнэ мөлүйүон килиэбэ сиэччилэригэр тэгүлээҥ!

Маннык туох түһүмэ толкуйдуур наадалаах? Сири үөскэрдуохха, тиэриэххэ, ыһыахха, бурдугу көрөн-харайан үүннэрэн хомуйуохха, элеваторга илдьэн сыттаран, мэлиһиэн наада буһарыахха. Дьэ итиэ кииниттэн халыын эрэ өйө суох ыһыйдааччы көрүүт баарын бэт дьалыгар быраҕаахтаах дуо?

Килиэбэ кэпшылларыгар улахан дьоно бырыта сиир. Выраһыллар «куһуоктар» сылга балтараа мөлүйүон тонна килиэпкэ тэҥнэһэллэр. Ол аата дойду 350 орто бурдук ыһар колхозтара уонна совхозтара кураанахха үлэлииллэр.

Итиннэ бурдугу үүннэрэр хаһаайыстыбалар 90 мөлүйүон солкуобайы сиксуоттууллар. Хомуур бирэмэтигэр баайнаҕа 6000 комбайн, тыһыынчанан тракторлар, автомобиллар, атын тыа хаһаайыстыбатын техниката үлэлииллэр...

Билиҥҥи хас биирдии тураҕы, хас биирдии килограмм бурдугу харастаан, кэмчилээн туһанаахтык сиксуоттуурга үөрэниэхтээхпит.

Урут бааһыналарга бортоохай үгэс баара: дьоннору кытары киналэр сир үлэтигэр хайдах сыһыаннаһалларыттан, килиэбэ тоһо сыаналыыллырыттан көрөн доҕордоһоллоро.

Итиэ үгэһи тиллиннэрэр кэрэйдиэ суох этэ дии саныыбын. Олохпутугар саамай күндүнү — тыын суолталаах кылаасситтан аанньа ахтыбат киһини доҕордооҕун ааҕыахха сөп үһү дуо?

«Правда» пресс-бюрота.

АРАБТАРЫ УТАРЫ КУОМУННАҺЫЫ

АХШ уонна Израиль обороналарын министрдэрэ Вашингтоҥҥа «Стратегическай бииргэ үлэлээһин болпуруостарыгар хардарыта өйдөһүү туһунан меморандум» диэн эттэнээччигэ илии баттаатылар. Итинник «хардарыта өйдөһүү», биллэрин курдук бэрт өрдөөҕүттэн баара эрээри. Вашингтоннааҕы «меморандум» онто да суох тыыннан турар Ближнэй Востоктааҕы быһыы-майгыга олус кутталлаах кэмҥэ сиэгэ элементэрдээх.

Ити докумуон Вашингтон уонна Тель-Авив байыаннай быһаарыыларын ыкса сибээстээһинин, холбоһуктаах байыаннай маневрдары ыытыыны, Израильга американскай ыраһан сэрии сэптэрин стратегическай саппаастарын мунньууну, жандармскай «түргэнник тэниийэр сэриилэр» туһаналларын курдук тыына израильскай базалары иччээнэ атын байыаннай объектары сагардан сабылээһинин көрөр. Онон ити АХШ уонна Израиль өрдөөҕүттэн ыимох тыынар толору «байыаннай интеграцияларын» былаанын олохко киллэрии суолугар саҥа хардыы оҥоһуллубутун туһунан этиллэр.

Бэйэтин өрөйүнэн арабскай эйгэ национальнай босхолонуулаах күүстэрин утары туһаайыллыбыт „американскай-израильскай байыаннай альянс сиэгэ боҕоргооһунун байыаннай күүстэрин тутууга тиий» хаанак базарар средстволарыгар АХШ «тыын интэрэстэрин» диэн ааттабастыыны хаалтайбыты ту-

Комментатор колонката

һунан концепцияҕа олоҕурар Вашингтон дириҥ милитаристскай стратегиятыттан бырахпыт сатаабат. Биллэрин, ордук Ближнэй Востокка американскай империализм «сыаттаах ыҥан» кэнниттэн ордук сабанпат аатынан суолунан биллибит Садат олорулдубутун кэнниттэн, американскай администрацияҕа ити кутталлаах уотунан оонньооһуҥҥа тутаах оруолу Израильга биэрэр.

Вашингтонка бохсуллубут куомуннаһыы сорҕотунан итиниҥ тэҥэ Холбоһуктаах Штаттар израильскай сэриилэрин таһаарбыт кэлэ Синайскай арыыны Америка оккупациялаабытын харахтан сабыыларга аналын түмэр «үгүс национальностаах күүстэригэр» Англияны, Францияны, Италияны уонна Голландияны кытыннарыыга «хардарыта өйдөһүү» ситиһиллибитэ буолар. Оттон ол НАТО империалистическай блогун дьоһар ыйтэ Ближнэй Восток оройуонун эмиэ хапсытын кордорор. Дьэ итиниэ Вашингтон дьаһардаахтык оҕиҥ ээ сатабыта.

Олохко киллэриллиитигэр американскай-израильскай биирге үлэлээһин көмөлөһүөхтээх бэйэтин сөҕүлэсаастын агрессивнай, гегемонистскай ис хоһоонун кистииргэ сорунан Вашингтон, хаһыс тогулун, «советскай суоһаалын» туһунан илдьиркэй сымыйа дойдоҕун эмиэ орборон таһаарда. Ол эрээри американскай политиканы айааччылар арабскай дойдулар өйдөрүн-тейдөрүн сатаан булкуйуохтара суоҕа. Онно американскай - израильскай байыаннай-политическай союһу арабтар тыын интэриэстэригэр утары туһаайыллабыта. Ближнэй Востоктааҕы кризиһин толору хабан кырдьыктаахтык, айааахтык сүрүннээһин суолугар кылаабынай мэһэй быһыытынан олохтоохтуох сыаналыыллар.

Арабскай дойдулары утары агрессияны тэнитигэ бэйэтин сионистскай союзтааҕын тэптэрэн Вашингтон олус кутталлаахтык оонньуур.

Б. ШИБАЕВ,
ССТА ырытааччыта.

Оскуола олоҕо

Барытыгар бастыҥ

Анна Егорова — Амма орто оскуолатын VII кылааһын бастыҥ үөрэнээччитэ. Кини спортсмен быһыытынан оскуола, кылаас чиэһин үгүстүк көмүскээһэр.

Сайыҥҥы сынньалаҥҥа нэмигэр хаппыста үүнэрэр звеноҕа үлэлээбитэ, үөрэнээччилэр үлэҕэ холбоһуктарын бастыҥнарын оройуоннааҕы слетугар кыттар чиэскэ тиксибитэ.

Аннаны Зоя Космодемьянская аатынан пионерскай дружина советын председателинэн талбыттара. Бу 91 чилиэннээх улахан коллективы салайыыга Анна бары күүһүн, сатабылын ууран үлэлиир.

Е. КРИВОШАПКИНА.

„Хапсыһыыны" ырыттылар

Оҕо спортивнай оскуолатын иитиллээччилэрэ Е. Неймохов «Хапсыһыы» диэн сэһэнин ырыттылар.

Сүрүн геройдар Гриша Бусхаатап уонна Толя Доҕоорап образтарын ырыппыт Яша Филиппов уонна Коля Макаров кинилэр киһи уонна спортсмен быһыытынан хаанастыбаларыгар ордук сиһилии тохтоотулар. Тренердэр образтарын Х кылаас үөрэнээччитэ Аполлон Федоров ырытта.

Үөрэнээччилэр хайыы геройун ордук сөбүлээбиттэрин, айымньыттан туохха үөрэниэххэ сөбүн, кини олоҕу кытта сибээһин, композициятын тустарынан бэйэлэрин санааларын атастастылар.

Сэһэни ырытыыга оскуола старшай тренерэ Р. В. Неустроев, учуутал В. П. Эверстова, библиотекардар С. Г. Старостин уонна М. И. Ефимова кыттыннылар.

М. МИХАЙЛОВА.

Суһал сигнал

БААННЬЫГЫ ҮЛЭЛЭТИЭХХЭ

Дириҥ бааннньыгын ис турута мөлтөҕүн уонна тымныытын туһунан кэпсэтии буолбута иккис сылыгар барда. Ол эрээри ханнык да күттүөннээх дьаһаллар ылыллыбатахтара. Кэлин тиһэҕэр 1500 кэриҥэ нэһилиэнньэлээх пууну хааччыйар собус-соҕотох бааннык букатын да сабылынна.

Маныаха суһал дьаһал ылыллара наада.

Т. СОКОЛЬНИКОВ.

УОТТАН СЭРЭҔИ КҮҮҺҮРДҮҤ

1981 сыл уон ыйыгар оройуоҥҥа 5 уот баһаарын түбэлтэтэ таҕсан 9383 солк. хоромньу оҥоһулунна. Ити сылларылар уоттан сэрэхтээх буолуу быраабылаларын кордобүллэрэ эссэ да сиэтэ суох тутуһуллаллаын туһунан этэллэр. Оттон баһаар эрэ барыта кэпэйэкитик аасмат, ыар содуллардаах буолуон да сөп. Холобур, быйыл Нам оройуонун «Сардаҥа» кинотеатра туох да быһаамакка бүтүннүү күлгэ кубулуйда, Алексеевскайга олорор дьиэ умайан икки оҕо уокна быллынна.

Ити баһаардар бириччиналарынан кыра оҕолор уотунан оонньооһуннара буолла. Ол биһиэхэ эмиэ уруок буолуохтаабын умнуо суохтаахпыт. Көрүүтэ суох дьиэҕэ хаалларылыбыт оҕолор уоттан сэрэхтээх буолуу быраабылаларын өрүү өйдөөтө, сэрэтэ сылдьар быт наада. Хас биирдии төрөппүт, учуутал, иитээччи итини сыал-соруктаан үлэлиэхтээх.

Кыһыҥҥы тымныы ыйдар саҕаламмыттарынан уоттан куттал ордук улаатта. Олорор дьиэлэргэ, котельнайдарга баһаартан сэрэхтээх буолуу туһунан өрүүтүн өйдүөххэ. Үгүс ыал билигин газовай оһохторунан, араас электроприбордарынан туһаналлар. Көрүүтэ суох хаалларддахха, кэмигэр өрөмүөннээммэккэ алдьаммыт тэрилларинэн тутуннахха кинилэр баһаар төрүөтүнэн буолуохтарын сөп. Ол иһиттэн розеткалартан, выключателлэртэн, электрическэй проводтартан уонна электропатроннартан ордук сэрэхтээх буолуохха. Саахалланыытын кэмигэр туораттарыахха. Газовай оһохтор тастарыгар атын умайар предметтэр суох буолууларын хааччыйыахха.

Аны табахсыттар тустарынан. Түбэһиэх сиргэ табаахтааһын, баппуруоскэ тобоҕун сэрэҕэ суох быраҕыы олус кутталлаах. Тэрилтэлэр салайааччылара, олорор дьиэлэр комендааннара итиннэк дьалаҕай дьоҥҥо ордук кордобүллээхтик сыһыаннаһыахтаахтар.

Уоттан сэрэхтээх буолуу — барыбыт, хас биирдиибит хаан-уруу дьыалата.

В. СИДОРОВ,
госпожнадзор инспекциятын начальнига.

Культурнай олох сонуннара

Гастрольга сырыттылар

Оройуоннааҕы Культура дьиэтин «Сааһарҕа» агитбригадата оройуон уһук учаастактарыгар — Мэлдьэхсигэ уонна Бэрэҕэ сылдьыттаата.

В. Григорьев салайааччылаах вокальнай-инструментальнай ансамбль толоруутун, Е. Тытыгынаева ырыаларын, А. Васильева үҥкүүлэрин көрөөччүлэр ордук биһирээтилэр.

Оттон П. М. Решетникова аатынан народнай театр иһинэн үлэлиир драмкружок чилиэннэрэ П. Находкин «Айдааннаах дьукаахтар» уонна Г. Кулаковскай «Сэбирдээхэ» диэн пьесаларын туруоран Чаҥыр, Хайахсыт, Одьулуун, Мырыла олохтоохторугар көрдөрдүлэр.

М. ГЕРАСИМОВА.

Саха комсомолун бириэмийэтин лауреата Нюрбатааҕы государственнай драматическай театр айар коллектива С. Гаврильев тылбааһынан А. Абдуллин «Уон үһүс председатель» икки чаастаах драматын уонна МНР Государственнай бириэмийэтин лауреата И. Дмитриев тылбааһынан Ч. Ойдов «Баҕаан Сэнгээ» комедиятын оройуон киинигэр туруорда.

Комедияҕа Сэнгээ обраһын артист М. Апросимов, Алимааны — Саха АССР үтүөлээх артистката В. Николаева, Пагманы — артистка М. Тихонова, Намнааны артист П. Андреев, Галдааны — Саха АССР үтүөлээх артиһа А. Кривогорницын ситиһиилээхтик арыйдылар.

Снимокка: (хаҥастан) Алимаа — Саха АССР үтүөлээх артистката В. Николаева, Сэнгээ — артист М. Апросимов.

П. Оконешников фотота.

Кафе аһыллынна

Хатылыга «Молодежная» диэн кафе аһыллыытыгар аналлаах бэчэргэ үгүс ыччат сырытта.

Сахалыы кэрэтик таҥныбыт уолаттар уонна кыргыттар бөлөх-бөлөх олорон кэпсэтэллэр. Саала бу үөрүүлээх киэһэни дьүөрэлии тупсаҕайдык киэргэтиллибит; остуоллары кондитер С. Е. Чичигинарова астаабыт минньигэс бүлүүдэлэрэ, оҥоһуктара тардыллыбыттар.

Совхоз комсомольскай комитетын секретара С. Карпов ыччаттарга үтүө-сүбүү тыл биэрэр. Советскай Армия кэнниттэн саҥа демобилизацияламмыт уолаттар хайдах сулууспалаабыттарын, туох интэриэһинэйи билбиттэрин кэпсээтилэр. Оттон эдэр ыанньыксыттар быйылгы ситиһиилэрин, саҥа үлэлээччилэр хаһыыннык ыараахаттары көрсүбүттэрин сэһэргээтилэр. Ол икки ардыгар сүрэҕи баары долгутар уйуутэй кэһэн музыка оонньуур. Ыччаттар ол долгунугар уйдаран оргууй үҥкүүлээн усталлар.

Бэл мин, кырдьаҕас киһи, кинилэр кордоруттон нардарыттан дуоһуйдум, олус бэркэ сынньанным. Иннинитин да саҥа кафе маннык үрдүк тэрээһиннээх, культурнай сынньалаҥ туһулгэтинэн буола турдун.

Н. СОЛОВЬЕВ.

Биһиэхэ ЭППИЭТТИИЛЛЭР

«Саҥа олох» хаһыат ахсынньы 5 күнүнээҕи нүөмэригэр «Тоҕо манныкгый?» диэн оройуон киин бааннньыгын үлэтин итэҕэстэрин туһунан критическэй суруйуу бэчээттэммитэ. Дьиэ-уот коммунальнай хаһаайыстыба производственнай управлениетын начальнига Д. Д. Трофимов онуоха маннык эппиэттээтэ:

«Суруйуу этиллибиттэр толору кырдьыктаахтар. Алдьаммыт насоһу уонна уу баһар массыналар өрөмүөннэннилэр. Үлэтин кэмигэр арыгылаабыт кочегар самаҕа тардылынна. Бааннньык билигин сөптөөхтүк үлэлиир».

Редактор
А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

Олох-дьаһах комбината КУРУУСЧУТТАРГА уонна БОЛУОТУННЬУКТАРГА наадыйар.

Үлэлиэхтэрин баҕалаахтар үлэ биирэмэтигэр кэлэн кэпсэтиэхтэрин сөп.

Администрация.

Оройуоннааҕы киин балыыһаҕа Аммосова Варвара Михайловна аатыгар бэриллибит 094126 №-дээх больничнай лиис сүппүтүнэн дьиҥэ суоҕунан ааҕыллар.

Болтоҥо сельсоветын исполкома колхоһуннар үтүө ветерана

НАЗАРОВА
Парасковья
Гаврильевна

үһүн ыараахан ыарыыттан өлбүтүнэн бокуонньук кэргэттэригэр, аймахтарыгар кутурҕанын биллэрэр.

Музей үлэһиттэрин көрүстүлэр

Хоптоҕатооҕу сельскай Культура дьиэтин сааланыгар П. А. Ойуунускай аатынан Якутскайдааҕы литературнай музей үлэһиттэрин кытта көрсүһүүгэ үгүс киһи муһунна.

Кинилэр музей старшай сотрудника Артур Ильич Винокуров музей историятыттан кэпсээбитин сэргээн иһиттилэр. Эдэр поэт Анатолий Старостин — музей литературнай үлэһитэ — бэйэтин айымньыларыттан аахта, саха литературатын саҥа айымньыларын, эдэр автордар тустарынан кэрэхсэбиллээхтик кэпсээтэ.

Т. СОКОЛЬНИКОВ.

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700, Чурапчы с. Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор — 21-395, отделлар — 21-495, уопсай — 21-505.

«Саҥа олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 54907. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 печ. лист. № ЗАКАЗА 149.

ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ с. Чурапча, ул. Карла Маркса 12. Тираж 3169.